8. İsmi Mensub (Nisbet Ya'sı)

Aidiyet Yâ'sı ـيٌّ ..İsim..

Bir yer, bir varlık veya bir işle ilgiyi ona aidiyeti, nisbeti bildiren isimdir. İstanbullu, Mısırlı, köylü, Musevi, ayakkabıcı gibi. İsm-i mensûb yapmak için o ismin son harfini esre yapar, yanına şeddeli bir يّ ilave ederiz. Müennesi için sonuna tâ-i merbûta (ة) ekleriz.

Örnekler:

Türkçesi	İsmi Mensub	Arapçası	Türkçesi	İsmi Mensub	Arapçası	Cinsiyet
Mısırlı	مِصْرِيٌّ	مِصْرٌ	İstanbullu	اِسْتَانْبُولِيٌّ	اِسْتَانْبُولٌ	Müzekker
Mekkeli	مَكِّيَّةٌ	مَكَّةُ	Şehirli	مَدَنِيَّةٌ	اَلْمَدِينَةُ	Müennes

8.1. İsmi Mensubun Aidiyet Bildirmesi

İsm-i mensûb şu hususlardan birine aidiyeti belirtmek için kullanılır:

8.1.1. Cinsiyet (Milliyet)

Örnekler:

Türkçesi	İsmi Mensub	Arapçası	Cinsiyet
Arap	عَرَبِيٌّ	عَرَبٌ	Müzekker
Arap	عَرَبِيَّةٌ	عَرَبٌ	Müennes

8.1.2. Memleket

Örnekler:

Türkçesi	İsmi Mensub	Arapçası	Cinsiyet
İzmirli	إِزْمِيرِيٌّ	إِزْمِيرُ	Müzekker
İzmirli	إِزْمِيرِيَّةٌ	إِزْمِيرُ	Müennes

8.1.3. Din

Örnekler:

Türkçesi	İsmi Mensub	Arapçası	Cinsiyet
İslâmî	إِسْلاَمِيٌّ	إِسْلاَمٌ	Müzekker
İslâmî	إِسْلاَمِيَّةٌ	إِسْلاَمٌ	Müennes

8.1.4. Kabile, Bir Sınıf ya da Topluluk

Örnekler:

Türkçesi	İsmi Mensub	Arapçası	Cinsiyet
Kureyşli	قُرَيْشِيٌّ	قُرَيْشٌ	Müzekker
Kureyşli	قُرَيْشِيَّةٌ	قُرَيْشٌ	Müennes

8.1.5. Meslek

Örnekler:

Türkçesi	İsmi Mensub	Arapçası	Cinsiyet
Ticari	تِجارِيٌّ	تِجارَةٌ	Müzekker
Ticari	تِجارِيَّةٌ	تِجارَةٌ	Müennes

8.1.6. Sanat

Örnekler:

Türkçesi	İsmi Mensub	Arapçası	Cinsiyet
Şekerci	سُكَّرِيٌّ	سُكَّرٌ	Müzekker
Şekerci	سُكَّرِيَّةٌ	سُكَّرٌ	Müennes

8.1.7. Durum ve Keyfiyet, Herhangi Bir Sıfat

Örnekler:

Türkçesi	İsmi Mensub	Arapçası	Cinsiyet
Tecrübeyle ilgili	تَجْرِبِيٌّ	تَجْرُبَةٌ	Müzekker
Tecrübeyle ilgili	تَجْرِبِيَّةٌ	تَجْرُبَةٌ	Müennes

8.2. İsm-i Mensûbla İlgili Diğer Özellikler

1. İsmin sonunda ة varsa mensûbunu yaparken ة ‘yi atarız.

Örnekler:

Türkçesi	İsmi Mensub	Arapçası	Cinsiyet

Medineli	مَدَنِيٌّ	مَدِينَةٌ	Müzekker
Medineli	مَدَنِيَّةٌ	مَدِينَةٌ	Müennes

2. Sonunda elif-i memdûde olanın hemzesinin yerine vâv getiririz.

Örnekler:

Türkçesi	İsmi Mensub	Arapçası	Cinsiyet
Semavi	سَماوِيٌّ	سَماءٌ	Müzekker
Semavi	سَماوِيَّةٌ	سَماءٌ	Müennes

3. Sonunda elif-i maksûre (ا..ى) bulunanın elifini vâv'a çeviririz.

Örnekler:

Türkçesi	İsmi Mensub	Arapçası	Cinsiyet
Dünyevi	دُنْيَوِيٌّ	دُنْيا	Müzekker
Dünyevi	دُنْيَوِيَّةٌ	دُنْيا	Müennes

4. (قَرْيَةٌ) (köy) ve (عُرْوَةٌ)(kulp) gibi kelimelerin ism-i mensûbunu yaparken yâ'lı olanı vâv'a çevirir, vâv'lı olanı aynen bırakırız. Ancak ikinci harflerini fethalarız.

Örnekler:

Türkçesi	İsmi Mensub	Arapçası	Cinsiyet
Köylü	قَرَوِيٌّ	قَرْيَةٌ	Müzekker
Köylü	قَرَوِيَّةٌ	قَرْيَةٌ	Müennes

Konuyla İlgili Cümle Örnekleri

Türkçesi	Arapçası	Cinsiyet
Fâtıma Sûriyeli bir öğretmendir.	فاطِمَةُ مُعَلِّمَةٌ سُورِيَّةٌ	Müennes
Mevlevîlik ve Bektaşîlik iki tarikattır.	اَلْمَوْلَوِيَّةُ وَ الْبَكْتاشِيَّةُ طَرِيقَتانِ	
Mekke Suudi Arabistan Krallığı'ndadır.	مَكَّةُ فِي الْمَمْلَكَةِ الْعَرَبِيَّةِ السُّعُودِيَّةِ	
Hâlit Pâkistanlı bir öğrencidir.	خالِدٌ طالِبٌ باكِسْتانِيٌّ	Müzekker
Ömer İslâmi bir ülkeye geldi.	حَضَرَ عُمَرُ إِلَى بَلَدٍ إِسْلامِيٍّ	
Cuma günü hicrî yılın başıdır.	يَوْمُ الْجُمْعَةِ أَوَّلُ الْعامِ الْهِجْرِيِّ	